

Отже, реалізація таких заходів дасть змогу: здійснити реалізацію державної політики у відповідних сферах економіки; вдосконалити основу сучасної економіки і сприяти утвердженню України як високотехнологічної держави; розширити обсяги внутрішнього та зовнішнього ринків вітчизняної продукції; створити умови для залучення додаткових інвестицій у різні сфери економіки.

1. Бакай В.Й. Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – Вип. 190, Т. III. – С. 866–869. 2. Бакай В.Й. Розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення амортизаційної політики на промислових підприємствах // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2005. – № 5, Ч. 2, Т. 3. – С. 186–189. 3. Михайловська О.В. Світовий досвід державної підтримки інноваційних процесів // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №11. – С. 101–109. 4. Проект Концепції розвитку національної інноваційної системи та план заходів на 2007–2008.

М.З. Борис,

студент-бакалавр гр. ЕФІ-44.

Науковий керівник – асист. Я.П. Ухачевич

ПРОБЛЕМА КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Світова криза, яка донедавна спостерігалась лише на Заході, дійшла і до нас. Криза в металургії, будівництві, працевлаштуванні, а також в банківському секторі (замороження депозитів, невидавання кредитів, заборона зняття із зарплатної картки більш як тисячі гривень на день тощо). Тому Національний банк оприлюднив “антикризову” постанову, якою намагається нейтралізувати вплив зовнішньої фінансової кризи та стабілізувати банківську систему, захистити вкладників та інших кредиторів банків. За словами Володимира Ланового, президента Центру ринкових реформ: “Можливо, ця постанова й порятує банки, але якою ціною? Адже чого вартий пункт, за яким банкам забороняється нарощувати кредитний портфель. Відомо, що нульовий приріст кредитів в економіці – це кризове явище” [1].

Сьогодні фізичним особам отримати кредит дуже складно. Банки у ситуації, яка склалася, обережніші. Вони переорієнтовуються на юридичних осіб. Бо кредитування фізичних є ризикованішим. Це також впливає і на обсяг споживчих кредитів, і на збільшення відсоткової ставки по них – в середньому на 1–2 % як у гривні, так і у валюті [2].

Щодо строків кредитування, то вони дещо зменшились в деяких банках. Адже раніше кредит на житло можна було взяти й на 30 років, а нині цей строк зазвичай становить 20–25 років [3].

Якщо порівнювати попередні періоди і сьогодні, то можна сказати, що ще зовсім недавно було істотним зростання обсягу наданих кредитів. Так, протягом 2005–2006 рр. приріст обсягу наданих кредитів на 60 % перевищував приріст попереднього періоду. Торік банки наростили кредитування населення удвічі – на 80 млрд. грн.. І якби не виникло проблем із залученням коштів за кордоном, цього року вони знову подвоїли б кредити населенню, бо лише за вересень українські банки видали на 18 млрд. грн. кредитів. Але ресурси нині залучати важко: міжнародна криза, яку зумовили українські банки, дала їм можливість плавно знизити високі темпи зростання [4].

НБУ поступово обмежує видачу споживчих кредитів для населення. Насамперед через ризики – надання товарів в кредит без першого внеску і навіть оплата в кредит усіх супутніх витрат (послуги нотаріуса, страхування тощо) призводить до того, що належно не працюють кредитні бюро. На Заході видати кредит клієнту, не знаючи його кредитної історії, є неприпустимим ризиком, тоді як в Україні позики на побутову техніку на рік донедавна можна було одержати за наявності ідентифікаційного коду та паспорту позичальника. Навіть довідка про доходи не потрібна була, а лише контакти з місця роботи і проживання [4].

Якщо ж говорити про іпотечні кредити, то їх отримати значно важче. Крім того, що постійно ростуть ставки іпотечних кредитів, а банки перевіряють клієнтів ледь не “під мікроскопом” – вони вже й не пропонують цих кредитів без першого внеску. Це викликано політикою Нацбанку щодо обмеження ризиків у банківській системі. І особливо це актуально після іпотечної кризи в США [3].

Ще однією проблемою, що підсилює фінансову кризу, є нестабільність курсу долара, адже сьогодні найпоширенішими є іпотечні кредити у доларах – 80 %, у гривнях – 10 %. Тому, якщо курс долара зростає, відповідно сума сплати за кредитом теж зростає, і навпаки. Така невизначеність призводить також до коливання відсоткових

ставок, і це впливає на стабільність. Люди бояться купувати товар, не бажаючи втратити прибутки за цей період. Тож економіка в країні майже стоїть на місці. Всі перечікують цей період фінансової кризи [3].

Основним завданням сьогодні є: знайти всі можливі шляхи усунення фінансової кризи, а також її впливу на кредитну систему. На мою думку, необхідно: рятувати виробництво, яке створює ВВП; надавати кредити краще в іноземній валюті, а якщо у вас вже є гривневий кредит, то можна здійснити перекредитування (переведення гривневого кредиту в іноземну валюту); стабілізувати курси валют; залучати іноземних інвесторів; не допустити перевиборів, адже це ще більше загострить ситуацію у сфері фінансів; зменшити надання споживчих кредитів без першого внеску, адже попит зростає, а належної пропозиції немає, тому українцям пропонують закордонний товар, і вони замість того, щоб підтримувати свою економіку, підтримують економіку інших країн, купуючи імпортні товари в кредит.

Я вважаю, що всі наші кризи починаються з амбіцій. Коли всі країни світу, забувши про політичне протистояння, думають над способами захисту себе від світової кризи, наша влада шукає політичного екстриму. Якби політики забули про свої амбіції, в Україні ніякої кризи не було б.

1. Газета “Експрес”, 16–23.10. 2008 р. 2. Газета “Високий замок”, 18–19.10. 2008 р. 3. Газета “Експрес”, 14–15.10.2008 р. 4. Журнал “Контракти”, 9–10 2008 р.

М.І. Братців,

студент-бакалавр гр. ЕФі-44.

Науковий керівник – ст. викл. О.Б. Курило

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ

В умовах нестабільності економіки України проблеми ефективного управління оборотними коштами підприємств є актуальною темою для дослідження [2].